

1701 - Invordering successierecht niet mogelijk bij verkoop gewezen landgoed

Rechtbank Gelderland, 8 december 2016, nr. AWB - 15 _ 2662, 15_2667 en 15_2669

Art. 8a Natuurschoonwet 1928

V-N Vandaag 2016/2739
ECLI:NL:RBGEL:2016:6588

Rechtbank Gelderland oordeelt dat de onroerende zaak op het moment van de overdracht geen landgoed meer was in de zin van de NSW. De inspecteur kan het successierecht dan niet navorderen.

De erven van mevrouw A verkrijgen in 2006 een onroerende zaak. De onroerende zaak wordt per 25 mei 2007 gerangschikt als een opengesteld landgoed. In hun aangifte successierecht doen de erven een beroep op de faciliteit van art. 7 NSW. De inspecteur verleent de faciliteit. Medio 2011 dienen de erven een verzoek tot herrangschikking in. De inspecteur is echter van mening dat de onroerende zaak onder de nieuwe, met ingang van 1 juni 2007, geldende voorwaarden niet kan worden aangemerkt als een landgoed. De inspecteur trekt de beschikking tot rangschikking dan ook per 27 mei 2009 in. Eind 2011 verkopen de erven een deel van de onroerende zaak. De inspecteur legt vervolgens navorderingsaanslagen successierecht op aan de erven. Volgens de inspecteur is namelijk de bezitsei van art. 8a NSW geschonden. De erven stellen echter dat de onroerende zaak op het moment van de verkoop geen sprake meer was van een onder de NSW gerangschikt landgoed, zodat de inspecteur niet kan navorderen.

Rechtbank Gelderland oordeelt dat de onroerende zaak op het moment van de overdracht geen landgoed meer was in de zin van de NSW. Volgens de rechtbank kan de inspecteur dan niet navorderen. De rechtbank verwerpt hierbij het standpunt van de inspecteur dat art. 8a NSW ook van toepassing is op gewezen landgoederen. Volgens de rechtbank biedt art. 8a NSW daartoe namelijk niet de mogelijkheid. De rechtbank vernietigt de navorderingsaanslagen.

Zie ook:

- Besluit van 29 juni 2011, BLKB2011/310M

Wenk:

- Voor opengestelde NSW landgoederen geldt een voorwaardelijke vrijstelling op het gebied van de schenk- en erfbelasting. De verschuldigde belasting blijft buiten invordering indien de verkrijgers:
 - het landgoed 25 jaar gerangschikt houden (instandhoudingseis); en
 - het landgoed 25 jaar in bezit houden (bezitsei).
- Schending van de voorwaarden leidt tot verschillende uitkomsten:
 - indien niet voldaan wordt aan de instandhoudingseis worden *alle* lopende claims voor de schenk- en erfbelasting alsnog ingevorderd. Ook bij eventueel vorige eigenaren waarbij de 25 jaarstermijn nog niet verstreken is (artikel 8 NSW);
 - indien het landgoed binnen een periode van 25 jaar wordt overgedragen, wordt de buiten invordering gebleven schenk- of erfbelasting eveneens ingevorderd. Schending van de bezitsei heeft echter uitsluitend gevolgen voor de huidige eigenaar en niet voor eventuele rechtsvoorgangers. Bovendien is sprake van een aflopende claim. Bij een bezitstermijn van bijvoorbeeld 15 jaar wordt 10/25e deel van de oorspronkelijk verschuldigde belasting ingevorderd (artikel 8a NSW). Een tussentijds overlijden leidt niet tot invordering. Voor de verkrijger gaat in dat geval een nieuwe bezitstermijn van 25 jaar lopen.
- In deze casus is de rangschikking van het landgoed in 2009 vervallen door een aanscherping van de wetgeving op 1 juni 2007. In principe had dit tot invordering van het oorspronkelijk verschuldigde successierecht moeten leiden vanwege een schending van de *instandhoudingseis*. In deze specifieke situatie konden de erfgenamen zich echter op overgangsrecht beroepen.
- Vervolgens hebben de erfgenamen in 2011 een deel van het landgoed verkocht. De inspecteur denkt nu alsnog (een deel van) het successierecht te kunnen navorderen, omdat de *beziitsei* is geschonden. De rechtbank vernietigt de navorderingsaanslagen, omdat de bezitsei alleen van toepassing is op gerangschikte landgoederen.
- Door het vervallen van de rangschikking en het beroep op het overgangsrecht kunnen de erfgenamen het landgoed dus verkopen zonder dat zij alsnog successierecht verschuldigd zijn.

(Schut & Bruggink Estate Planners te Haarlem)

